

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 01.02.2010

Saksnr: 09-086921MED-OTIR/01

Rettsens leder: Tingrettsdommer Ingmar Nestor Nilsen

Meddommere: Patricia Taiye Akinyemi
Arvid Solheim

Den offentlige påtalemyndighet Politadvokat Carl Graff Hartmann

mot

Secora AS	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg
Jarle Johansen	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg
Trond Edvardsen	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg
Bjørnulf Tverå	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg
Reidar Sofus Samuelsen	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg
Norges Geotekniske Institutt	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg
Oslo kommune - Oslo Havn KF	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg
Torild Jørgensen	Advokat Morten Hugo Berger, Advokat Per Magne Strandborg

DOM

Statsadvokatene i Oslo har 24. april 2009 satt

1. Secora AS, organisasjonsnummer 886618832, 8301 Svolvær
2. Jarle Johansen, født 26. april 1956, 9373 Botnhamn
3. Trond Harald Leif Edvardsen, født 18. januar 1960, 8360 Bøstad
4. Bjørnulf Tverå, er født 24.04.1968, 8614 Mo i Rana
5. Reidar Sofus Samuelsen, født 13. februar 1964, 8370 Leknes
6. Norges Geotekniske Institutt, organisasjonsnummer 958254318, 0806 Oslo
7. Oslo kommune – Oslo Havn KF, organisasjonsnummer 987592567, 0103 Oslo
og
8. Torild Jørgensen, født 11. juli 1963, 1476 Rasta

under tiltale ved Oslo tingrett for overtredelse av

I Forurensningsloven § 78 annet ledd første straffalternativ jf første ledd bokstav b, jf bokstav e, jf strl § 48a

For å ha unnlatt å treffe tiltak som han er pliktig til etter § 7 eller etter vilkår i enkelttillatelse etter § 11 idet overtredelsen har voldt fare for stor skade eller ulempe, eller det for øvrig foreligger skjerpene omstendigheter.

Når et straffebed er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes.

Grunnlag er følgende forhold eller medvirkning til dette:

Gjelder alle

I tiden fra mars 2006 til desember 2007 i Oslo havnebasseng ved Malmøykalven i Oslo deponerte ansatte i Secora AS på vegne av Secora AS og Oslo Havn KF, forurenset masse i strid med vilkårene i forurensningstillatelse av 20. september 2005 fra Statens forurensningstilsyn (SFT), hvoretter bl.a. inntil 33 000 m³ masse ble dumpet i overflaten og at det ved ca halvparten av de 1 160 loggførte deponeringer var manglende eller mangelfull overvåkning.

II Straffeloven § 166 første ledd og annet ledd, jf strl § 48a

For å ha avgitt falsk forklaring til noen offentlig myndighet i tilfelle hvor han var pliktig til å forklare seg til denne eller hvor forklaringen var bestemt til å avgi bevis, eller bevirket eller medvirket til at en slik forklaring ble avgitt av en annen.

Når et straffebed er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes.

Grunnlag er følgende forhold eller medvirkning til dette:

Gjelder nr. 6 Norges Geotekniske Institutt og nr. 7 Oslo kommune - Oslo Havn KF.

I tiden fra januar til september 2007 i Oslo rapporterte ansatte i Norges Geotekniske Institutt (NGI) i sine månedsrapporter om 'overvåking av forurensning ved mudring og deponering'

for januar til og med april 2007 bl.a. at NGI får tilsendt alle måledata som måler partikkelmengden i hele vannsøylen under nedføring av masser til dypvannsdeponiet ved Malmøykalven i Oslofjorden og at nedføringen skjer innenfor de rammer og krav som er satt av SFT, uten å nevne eller rapportere avvik knyttet til manglende eller mangelfulle loggføringer, til tross for at det manglet logger for inntil 49 av totalt ca 200 nedføringer i perioden. Månedrapportene ga derved inntrykk av at virksomheten ikke brøt utslippstillatelsen fra SFT og ble, via Oslo Havn KF, sendt SFT i anledning av deres løpende overvåkning og kontroll av virksomheten. NGI handlet på vegne av Oslo Havn KF, som er tiltakshaver og ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og holdt Oslo Havn KF løpende orientert om manglende loggføring og innholdet i månedrapportene. Dette til tross for at månedrapportene var grunnlag for SFTs beslutninger og oppfølging av virksomheten.

III Forurensningslovens § 78, første ledd, jf forskrift om begrensning av forurensning av 1. juni 2004 § 23-4 annet ledd, jf § 41-7, jf strl § 48a,

For å ha sluppet ut kloakk i sjøområde innenfor en avstand av 300 meter fra land.

Når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes.

Grunnlag er følgende forhold eller medvirkning til dette:

Gjelder nr. 1 Secora AS.

I tiden fra mars 2006 til desember 2007 i Oslo havn tømte ansatte i Secora AS ved en eller flere anledninger kloakk i Oslofjorden fra skip til tross for at avstanden til land var mindre enn 300 meter.

Hovedforhandling ble holdt over 26 rettsdager i perioden 2. november til 18. desember 2009. De tiltalte møtte og erkjente seg ikke skyldig etter tiltalebeslutningen. Aktor rettet grunnlaget i post II i tiltalebeslutningen slik det fremgår av rettsboken.

Retten mottok forklaring fra 43 vitner, og det ble foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor nedla slik påstand:

1. Secora AS orgnr. 886618832 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, og forurensningsloven § 78 første ledd, jf forskrift om begrensning av forurensning av 1. juni 2004, § 23-4 annet ledd, jf § 41-7, jf. strl. § 48a og strl. § 62, til en bot stor kr 3.000.000,- tremillionerkroner.
2. Jarle Johansen, f. 260456 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, til en straff av fengsel i 60 dager.
3. Trond Harald Edvardsen, f. 180160 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, til en straff av fengsel i 60 dager.

4. Bjørnulf Tverå, f. 240468 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, til en straff av fengsel i 30 dager.
5. Reidar Samuelsen, f. 130264 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, til en straff av fengsel i 30 dager.
6. Norges Geotekniske Institutt, orgnr. 958254318 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, og straffeloven § 166, første ledd og annet ledd jf. strl. § 48a og strl. § 62 til en bot stor kr 3.000.000,- tremillionerkroner.
7. Oslo kommune – Oslo Havn KF, orgnr. 997592567 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, og straffeloven § 166, første ledd og annet ledd jf. strl. § 48a og strl. § 62 til en bot stor kr 3.000.000,- tremillionerkroner.
8. Torild Jørgensen, f. 110763 dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd, første straffalternativ, jf første ledd bokstav b, jf. bokstav e, til en straff av fengsel i 30 dager.
9. Secora AS orgnr. 886618832 dømmes i medhold av strl. § 34 til å tåle inndragning av kr 1.200.000,- enmilliontohundredetusen kroner.
10. Norges Geotekniske Institutt, orgnr. 958254318 dømmes i medhold av strl. § 34 til å tåle inndragning av kr 1.000.000,- enmillion kroner.
11. Oslo kommune – Oslo Havn KF, orgnr. 997592567 dømmes i medhold av strl. § 34 til å tåle inndragning av kr 1.500.000,- enmillionfemhundredetusen kroner.
12. Secora AS orgnr. 886618832 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.
13. Jarle Johansen, f. 260456 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.
14. Trond Harald Edvardsen, f. 180160 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.
15. Bjørnulf Tverå, f. 240468 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.
16. Reidar Samuelsen, f. 130264 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.
17. Norges Geotekniske Institutt, orgnr. 958254318 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.

18. Oslo kommune – Oslo Havn KF, orgnr. 997592567 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.

19. Torild Jørgensen, f. 110763 dømmes til å dekke saken omkostninger fastsatt etter rettens skjønn.

Forsvarer for Secora AS nedla slik påstand:

1. Secora AS frifinnes, subsidiært at selskapet anses på mildeste måte.
2. Secora AS tilkjennes sakskostnader fastsatt etter rettens skjønn.

Forsvarerne for Jarle Johansen og Trond Edvardsen nedla slik påstand:

Tiltalte anses på mildeste måte.

Forsvarerne for Bjørnulf Tverå, Reidar Sofus Samuelson og Torild Jørgensen nedla slik påstand:

Tiltalte frifinnes.

Forsvareren for Norges Geotekniske Institutt nedla slik påstand:

Tiltalte frifinnes for straff og inndragning.

Forsvareren for Oslo kommune – Oslo Havn KF nedla slik påstand:

Oslo kommune frifinnes. Sakskostnader idømmes ikke.

Rettens vurdering

Skyldspørsmålet

Ved bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet har retten lagt til grunn at det for domfellelse kreves at det er ført fullt bevis for de faktiske forhold, både i objektiv og i subjektiv henseende, og at enhver rimelig tvil skal løses til fordel for den enkelte tiltalte, jf Rt 1978 side 882 og 884. Bevisbedømmelsen skal foretas på grunnlag av en vurdering av flere momenter som hver for seg kan ha ulik bevisstyrke. Det kreves således ikke at hvert enkelt moment skal være bevist utover enhver rimelig tvil, så lenge det etter en samlet vurdering av momentene ikke er rimelig tvil om konklusjonen, jf Rt 2005 side 1353.

Retten finner det hensiktsmessig først å gi en fremstilling av sakens bakgrunn fra konsekvensutredning Dypvannsdeponi i Indre Oslofjord i 2001 til deponiet ved Malmøykalven var tildekket og Norges Geotekniske Institutt (NGI) avga sin sluttrapport til Oslo Havn KF 25. september 2009, før det foretas en nærmere drøftelse av den enkelte tiltaltes forhold når det gjelder skyldspørsmålet.

Indre Oslofjord har gjennom mange tiår vært utsatt for industriforurensning. Inne i Oslo havn kommer forurensningen i hovedsak fra nedlagt industri og gamle kommunale fyllinger som har direkte avrenning til Akerselva og Alna. Skipsverft og annen industri hadde også bidratt til forurensningen samt ulovlig dumping av søppel og skrot i de indre havneområdene.

I 2001 bestemte Miljøverndepartementet at alternativet dypvannsdeponi skulle konsekvensutredes etter plan- og bygningsloven. Oslo havnevesen utarbeidet i 2001 en konsekvensutredning som konkluderte med å fjerne de forurensede sedimentene på sjøbunnen og lagre sedimentene i et dypvannsdeponi ved Malmøykalven.

Statens Forurensningstilsyn (SFT) redegjorde for sitt syn på hvorledes oppryddingen i Oslo havn burde foregå i et brev til kommunen av 4. november 2004. SFT ønsket en samlet, helhetlig løsning for forurensningsproblemene i Oslo havn, og hvor et dypvannsdeponi fremsto som den beste løsning for SFT.

Den 30. juni 2005 fremmet Oslo Havn KF på vegne av Oslo kommune søknad til SFT om tillatelse til etablering av dypvannsdeponi ved Malmøykalven og deponering av 1 million m³ forurensede sedimenter – prosjekt ”Ren Oslofjord”. I søknaden heter det at massene skal transporteres til stedet i lekter, og deponeringen skal foregå i lukket rør ned til deponiet. Det fremgår videre av søknaden at under arbeidene skal vannkvaliteten i området overvåkes for å hindre eventuell spredning av partikler og sedimenter.

Den 20. september 2005 ga SFT tillatelse til etablering av dypvannsdeponi mellom Langøyene og Malmøykalven og deponering av inntil 1 million m³ forurensede sedimenter. Tillatelsen inneholder også bestemmelser om overvåking og oppfølging av deponiet.

I punkt 2.1 i tillatelsen er det bestemt at ”Det forutsettes at tiltakene gjennomføres som angitt i søknad av 30.6.05 med underliggende dokumenter dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med SFT”.

I punkt 4.5 i tillatelsen heter det: ”Oslo Havn KF skal varsle SFT om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning”.

I punkt 6.3 er det bestemt at ”Nedføring av masser skal foregå med en metodikk og på en slik måte at sedimentet så raskt som mulig synker til bunns, og slik at det blir minst mulig oppvirvling og spredning av forurensede sedimenter. Sedimentene/massene skal føres så langt ned mot bunnen som praktisk mulig før de slippes”.

I punkt 6.5 heter det at ”Grenseverdien for turbiditet settes lik 5 NTU over turbiditeten på referansestasjonen jf. Kap. 8.1. Ved overskridelse av grenseverdien over en periode på 20

minutter, skal arbeidene stanses umiddelbart, årsaksforholdene avklares og nødvendige tiltak gjennomføres. Prosessen kan ikke startes opp før turbiditeten er nede på stabile nivåer under grenseverdien. Rutiner og eventuelle tiltak skal beskrives i internkontrollsystemet”.

Turbiditet uttrykker vannets klarhet og er således et indirekte mål på partikkelmengden i vannet. Høy turbiditet kan forårsakes av leire eller andre svevepartikler som gjør vannet uklart, blakket og lite gjennomsiktig.

I punkt 6.6 er det bestemt at ”Tidspunkt og varighet av eventuell stopp i nedføring masse som følge av overskridelse av grenseverdien for turbiditet skal loggføres. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndighetene”.

Fra tillatelsen punkt 8 om Kontroll og overvåking hitsettes følgende:

”Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av tiltaksarbeidene i henhold til kontroll- og måleprogram. Kontroll- og måleprogrammet skal inngå i virksomhetens internkontroll. Det skal foretas en miljørisikovurdering bla. som grunnlag for kontrollprogrammet. Overvåkingen skal være tilstrekkelig omfattende til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltakene, og eventuelle lekkasjer fra anleggsområdet etter tiltaksgjennomføringen.

Oslo Havn KF skal utarbeide et kontrollprogram som bygger på de krav som følger nedenfor under pkt 8.1-8.2, og skal sende dette til SFT til gjennomsyn snarest mulig og senest 2 uker før arbeidene starter opp. I dette kontrollprogrammet skal Oslo Havn KF komme med forslag til hvilke miljøgifter som skal inngå i kontroll- og måleprogrammet. Det skal også angis hva som defineres som eroderende strøm jf pkt. 6.8.”

I punkt 8.1 er det blant annet bestemt at det under anleggsperioden skal tas prøver/målinger av ”Turbiditet i hele vannsøylen ved deponiområdet mens nedlegging av masser foregår”.

I oktober 2005 vedtok Oslo bystyre en helhetlig tiltaksplan for forurensede sedimenter i Oslo havnedistrikt. I november 2005 valgte bystyret dypvannsdeponi som deponeringsløsning.

I november 2005 ble det foretatt et prøveutslipp av 300 m³ forurensede sedimenter fra Bjørvika. Utslippet ble gjort fra splittlekter til 4 meters dyp uten bruk av nedføringsrør. Etter prøvedumping av de 300 m³ med forurensede sedimenter ble det ikke observert noen spredning av partikler eller miljøgifter utover deponiområdet.

Den 10. januar 2006 ble det inngått kontrakt mellom Oslo Havn KF og Secora AS. Kontrakten omfattet mudring av 500 000 m³ forurenset bunnmasse, transport til og nedføring til dypvannsdeponiet, tildekking av deponiet samt opsjoner. Kontraktssummen var på kr 125 247 869 inkludert merverdiavgift.

I februar 2006 utarbeidet Oslo Havn KF en prosjektadministrativ håndbok, som gjaldt både for kontrakten med Secora AS og den senere kontrakten med NGI.

Secora AS startet sin del av arbeidet i slutten av februar 2006, og arbeidet var planlagt avsluttet i desember 2008.

Mudringen ble gjennomført med enhetene Transport 052 og Transport 048 som begge benyttet gravemaskin med miljøskuffe. De forurensede sedimentene ble lastet over i lektere.

Transport av de forurensede sedimentene fra mudringsposisjon til deponiet ved Malmøykalven ble gjennomført med følgende lektere:

- Mudder 079, selvgående lekter med 940 m³ lastekum.
- Mudder 080, selvgående lekter med 600 m³ lastekum.
- Mudder 073, lekter med 240 m³ lastekum.
- Mudder 075, lekter med 150 m³ lastekum.
- Mudder 076, lekter med 240 m³ lastekum.

Mudder 080, 073 og 076 hadde alle lastekummer som kunne åpnes. Lastekummene ble i september 2007 plombert slik at det ikke lot seg gjøre å åpne lastekummene.

Nedføringen av de forurensede massene ble gjennomført fra nedføringsenheten som besto av hjelpeplattformen Rielle og pumpestasjonen Skjærhavn, som begge lå forankret over dypvannsdeponiet ved Malmøykalven. Massene i lekteren ble tilsatt saltvann fra under sprangsjiktet og pumpet fra lekter med pumpe og nedført til dypvannsdeponiet gjennom et rør.

Ut over i 2006 ble det konstatert at det var en del stein i de mudrede massene fra Bjørvika som det ikke lot seg gjøre å nedføre gjennom nedføringsrøret på Rielle. Problemer med stein var deretter et tema i flere avviksmeldinger, og det var kontakt med Oslo Havn KF om hvordan steinproblemet skulle håndteres. Steinproblemet ble blant annet løst ved at stein ble fraktet til NOAH på Langøya. En ny løsning for stein ble drøftet sommeren 2006, og i november 2007 var det såkalte ”steinrøret” – rør nr 2 – på plass. Steinrøret hadde en diameter på 60 cm og stein kunne da nedføres til deponiet ved Malmøykalven gjennom dette røret.

Under nedføringen ble turbiditeten i vannsøylen overvåket ved hjelp av en turbiditetsmåler som beveget seg opp og ned mellom deponiet og nedføringsenheten. Denne måleren omtales i saken som ”juksamåleren”. Denne ble startet og stoppet av Secoras ansatte og skulle være aktivert under nedføring. Ved for høy turbiditet under nedføringen på Rielle skulle produksjonen stanse i henhold til gitte retningslinjer.

Rundt deponiet hadde NGI plassert ut flere turbiditetsmålere for å kontrollere at det ikke skjedde uønsket spredning av partikler og forurensning ut av deponiet. NGI foretok ukentlig kontroll at Secora hadde gjennomført en rekke pålagte målinger, herunder blant annet at juksamåleren hadde logget under nedføringer. NGI fylte ut en sjekkliste på bakgrunn av dette. NGI leverte også hver måned månedsrapporter til Oslo Havn KF som omtalte hvorvidt nedføringene skjedde innenfor de rammer og krav som var satt av SFT. Disse månedsrapportene ble videresendt til SFT.

I mars 2006 ble det utarbeidet en kontrollplan inneholdende prosedyrer for kontroll og oppfølging av mudring og deponering i dypvannsdeponi for å tilfredsstille tillatelser fra SFT og krav i disse. Denne planen knytter seg til punkt 6.1 i SFTs tillatelse, men er ikke en del av SFTs utslippstillatelse. Kontrollplanen ble utarbeidet av NGI på vegne av Oslo Havn KF. Denne kontrollplanen ble sendt inn til SFT.

Den 6. juli 2006 ble det inngått kontrakt mellom Oslo Havn KF og NGI om overvåking av forurensning ved mudring og deponering (kontrollansvarlig miljø) ved Malmøykalven.

Under prosjektet var det en rekke prosedyrer og rutiner for å ivareta vilkår satt i SFTs tillatelser. Blant annet ble det skrevet avviksmeldinger av ansatte i Secora hvis det ble registrert forhøyet turbiditet.

I juli 2007 ble det utplassert et ekkolodd på Rielle i regi av Universitetet i Oslo hvor formålet var å gjennomføre en marinøkologisk studie ved akustiske registreringer av fisk og dyreplankton i vannsøylen under riggen. Prosjektet ble ledet av professor Stein Kaartvedt.

Den 5. september 2007 ble Oslo Havn KF gjort kjent med at ansatte i Secora AS ved flere anledninger hadde tømt septik til sjø fra mudder 052 i stedet for å ha levert det til godkjent mottak (post III i tiltalebeslutningen). En uke senere stod en skipper i Secora AS frem i VG og hevdet at ansatte i Secora AS ved flere anledninger hadde dumpet hele lektere med forurensede sedimenter over deponiet ved Malmøykalven i stedet for å føre ned massene som beskrevet i SFTs tillatelse punkt 2.1 og 6.2 (tiltalebeslutningen post I).

Som følge av ovennevnte iverksatte Secora AS flere tiltak for å forbedre oppfølgingen av rutinene. Blant annet ble det igangsatt undersøkelser for å avdekke eventuelle system- eller menneskelig svikt i eksisterende rutiner og undersøkelser. Videre besluttet styret i Secora

AS å engasjere Det Norske Veritas AS (DNV) til å gjennomføre en uavhengig revisjon av selskapet. DNV avga sin rapport 17. desember 2007. DNVs konklusjoner er:

”K1. Secora AS har dumpet forurensede masser.

- Fra intervjuer: Minst 3 fulle lektene (M073 eller M076) og minst 15 lektene (M073, M076 eller M080) med stein og restmasser er dumpet. Flesteparten av tilfellene har funnet sted i 2007. Det er i perioden totalt nedført masser fra ca 770 lektene. Minimum volum er 750 m³ masse.
- Fra gjennomgang av turbiditetsdata: Det er 10 tilfeller i perioden november 2006 til september 2007 der svært høye turbiditetsverdier ved nedføringen kan tyde på betydelig dumping av masse. Volumet av disse massene er ikke fastslått.

K2. Ved 50 nedføringer er ikke turbiditet registrert med juksamåleren iht. krav. DNV er derfor ikke i stand til å kontrollere om nedføringen er utført i tråd med tillatelse gitt av SFT ved disse nedføringene.

K3. Secora har tømt septik til sjøs. DNV anslår den totale mengden til å være mellom 2 og 9 m³ septik fordelt på 10-20 hendelser der flesteparten har foregått i tidsrommet januar til juli 2007.

K4. DNV er av den oppfatning at Secoras rutiner, prosedyrer og kvalitetssikringssystemer tilfredsstiller kravene i gjeldende offentlig regelverk, tillatelse fra Statens Forurensningstilsyn og avtalen med Oslo Havn.

K5. Etterlevelsen av rutiner, prosedyrer og kvalitetssikringssystemer er mangelfull. Det er registrert bevisste avvik fra arbeidsprosedyrer.

K6. DNV er av den oppfatning at Secoras regler og rutiner for HMS er tilstrekkelig gode. Gjeldende rutiner for HMS blir stort sett fulgt, men mannskapet har gjennom intervjuer vist mangelfulle kunnskaper og ferdigheter om beredskapssituasjoner.”

Konklusjonene ovenfor er i hovedsak basert på de funn som ble gjort i forbindelse med intervjuer av ansatte i Secora AS samt analyser av turbiditetsdata, ekkoloddbilder, sjekklister, loggbøker, fakturaer og gjennomgang av Secoras kvalitetssystem. Hovedvekt av datainnsamlingen ble gjort i september-oktober 2007. Det fremgår av rapporten at DNV ikke har vurdert miljøkonsekvenser av eventuelle ureglementerte hendelser. DNV har videre hatt hovedfokus på gjennomgang av datamateriale for 2007 grunnet dårligere kvalitet på viktige bakgrunnsdata for 2006 samt at intervjuer avdekket at de aller fleste hendelsene skjedde i 2007.

Styret i Secora AS engasjerte i oktober 2007 Norsk Institutt for vannforskning (NIVA) til å foreta en miljøkonsekvensvurdering knyttet til påstandene om ulovlig dumping av stein og forurensende sedimenter fra lektene til overflatelaget over deponiområdet. NIVA avga

rapport 21. desember 2007, og fra sammendraget hitsettes følgende om miljøkonsekvenser basert på et mulig utslipp av 1 200 m³ stein og forurenset sediment fordelt på 29 enkeltutslipp med volumer mellom 10 og 200 m³:

”Overvåking av blåskjell i deponiområdet viser at spredning av miljøgifter i overflatelaget kan utelukkes med rimelig grad av sikkerhet. En gjennomgang av alle tilgjengelige overvåkingsdata har ikke avdekket noen vesentlig spredning av partikler eller miljøgifter ut av deponiområdet over terskeldyp. Spredning via vannmassene i dybdeintervallet mellom innsamlingsdyp for blåskjell (0-2 m) og terskeldyp (42 m) kan likevel ikke utelukkes. Modellberegninger viser at 32 m³ forurenset sediment kan være spredt til områder utenfor Bekkelagsbassenget. Innholdet av miljøgifter tilsvarer 6-15 dagers tilførsler fra elvene som munner ut i tiltaksområdene i havna. Miljøkonsekvensene vurderes ikke som alvorlige. Utslippet gjør imidlertid, at det for enkelte forbindelser, som for eksempel kvikksølv og benzo(a)pyren, ikke kan utelukkes at det kan bli vanskelig å fullføre deponeringen innenfor det eksisterende miljøbudsjettet for dypvannsdeponiet.”

Den 11. februar 2008 ble Oslo Havn KF og Secora AS anmeldt av SFT for brudd på punkt 2.1, 6.3 og 8.1 i utslippstillatelse av 20. september 2005 ved å ha dumpet forurensete masser og for å ha unnlatt å gjennomføre turbiditetsmålinger som forutsatt i tillatelsen.

I NIVAs rapport av 1. mai 2008 til SFT heter det blant annet i sammendraget:

”Basert på analyser av kvikksølv og PCB, som er de to sentrale miljøgifter, kan det konkluderes med at sjøbunnen utenfor deponiet ikke har blitt mer forurenset etter at dypvannsdeponiet ved Malmøykalven ble etablert.”

Deponeringen ved Malmøykalven ble avsluttet i oktober 2008.

Oslo politidistrikt bestilte 25. mai 2009 en miljørapport fra NIVA basert på at det i perioden mars 2006 til november 2007 ”har blitt sluppet inntil 33 000 kubikkmeter med forurensete sedimenter i overflaten ved Malmøykalven”.

NIVA avga rapport 25. august 2009, og det ble konkludert slik:

”Beregningene viser at spredningen av miljøgifter til fjorden utenfor Bekkelagsbassenget, som følge av et gitt utslipp av 33 000 m³ mudrete masser fra splittlekter til overflaten over dypvannsdeponiet ved Malmøykalven, kan ha vært i samme størrelsesorden som det årlig tilføres fjorden via Akerselva og Alna/Loelva.

Beregnet spredning av bly, PAH og kvikksølv overstiger rammene gitt i miljøbudsjettet for dypvannsdeponiet.

Beregningene må anses å være beheftet med betydelig usikkerhet.”

Etter at deponiet ved Malmøykalven var tildekket sommeren 2009, avga NGI sluttrapport til Oslo Havn KF. I sluttrapporten av 25. september 2009 er det konkludert slik:

”Nedføring av mudrede masser i dypvannsdeponiet ved Malmøykalven har medført en begrenset spredning av forurensning i bunnvannet inn i Bekkelagsbassenget. Sedimentkvaliteten rundt deponiet har imidlertid ikke blitt endret, og vannkvaliteten i de øvre vannmassene har ikke blitt påvirket. I deponiet har sedimentkvaliteten vist en markert forbedring som følge av tildekkingen. Måleprogrammet har dokumentert at nedføringen av mudrede masser ikke har medført spredning som går utover det som er forutsatt i SFTs tillatelse, og miljøbudsjettet for deponiet har blitt overholdt.”

Retten går så over til å gi en presentasjon av de tiltalte i saken.

Secora AS ble etablert 1. januar 2005, og er en videreføring av tidligere Kystverket Produksjon. Secora AS er en maritim entreprenør med kjernevirksomhet innenfor utbygging av havner og farleder, bygging og vedlikehold av kaianlegg, oppmåling og inspeksjon under vann, bygging og vedlikehold av molo samt miljømudring. Selskapet var utførende entreprenør i denne saken.

Jarle Johansen arbeidet som formann på Rielle fra april 2006 til februar 2007. Som formann hadde han ansvaret på sitt skift for nedføring av masser til deponiet ved Malmøykalven. Hans nærmeste overordnede i 2006 og frem til februar 2007 var anleggslederne Bjørnulf Tverå og Reidar Sofus Samuelsen.

Trond Harald Leif Edvardsen arbeidet som bas på Rielle i 2006-2007. Han hadde et utvidet ansvar i prosjektet. Hans nærmeste overordnede var anleggslederen.

Bjørnulf Tverå arbeidet som anleggsleder i 2006 med arbeidsplass på Sjursøya. Arbeidet som anleggsleder innebar oppgaver av mer administrativ karakter så som prosjektets fremdrift, økonomi og bemanning. Fra januar 2007 arbeidet han som prosjektdirektør i Secora AS med arbeidssted i Svolvær. Han sluttet i selskapet i august 2008.

Reidar Sofus Samuelsen overtok som anleggsleder etter Tverå i januar 2007 og hadde denne stillingen frem til august 2008, da han ble tilsatt som prosjektdirektør i Secora AS med arbeidssted i Svolvær.

NGI er et forskningsinstitutt med formål å fremme geoteknisk forskning og bruken av geotekniske forskningsresultater ved praktisk prosjektering. NGIs oppgave i denne saken var overvåking av forurensning ved mudring og deponering; kontrollansvarlig miljø for byggherre Oslo Havn KF.

Oslo Havn KF er et kommunalt foretak i Oslo kommune, og var byggherre i prosjekt "Ren Oslofjord".

Torild Jørgensen var prosjektleder i prosjekt "Ren Oslofjord" i 2006-2007.

Retten går så over til en nærmere drøftelse av den enkelte tiltaltes forhold når det gjelder skyldspørsmålet.

Tiltalebeslutningen post I:

Post I gjelder overtredelse av forurensningsloven § 78 annet ledd første straffalternativ jf første ledd bokstav b jf bokstav e jf straffeloven § 48b. Denne posten gjelder alle de tiltalte i saken. Det straffbare forhold er beskrevet slik i grunnlaget:

"I tiden fra mars 2006 til desember 2007 i Oslo havnebasseng ved Malmøykalven i Oslo deponerte ansatte i Secora AS på vegne av Secora AS og Oslo Havn KF, forurenset masse i strid med vilkårene i forurensningstillatelse av 20. september 2005 fra Statens forurensningstilsyn (SFT), hvoretter bl.a. inntil 33 000 m³ masse ble dumpet i overflaten og at det ved ca halvparten av de 1 160 loggførte deponeringer var manglende eller mangelfull overvåkning."

De sentrale punkt i utslippstillatelsen er punkt 2.1 og 6.3 hva gjelder deponering av forurenset masse og punkt 6.5, 6.6 og 8.1 hva gjelder manglende/mangelfull loggføring ved deponering.

På bakgrunn av bevisførselen finner retten følgende faktum bevist ut over enhver rimelig tvil:

Secora AS startet sin del av arbeidet i slutten av februar 2006. Senere i 2006 ble det konstatert at det var en god del stein i de mudrede massene. På denne tiden lot det seg ikke gjøre å pumpe stein over en viss størrelse ned i deponiet. Steinproblemet ble søkt løst på forskjellige måter, bl a ble stein fraktet til lovlig deponi på Langøya og mudringsområder ble også satt igjen i påvente av bedre løsninger for å håndtere stein i de mudrede massene. Sommeren 2006 ble tanken om å få på plass et rør nr 2 (steinrøret) lansert, og et slikt rør ble satt i bestilling sommeren 2007, og var på plass i november 2007.

Flere av vitnene i saken har forklart seg om de problemer som stein medførte for fremdriften i prosjektet. Det var også samtaler mellom anleggsledelsen i Secora AS og Oslo Havn KF for å få på plass en avtale om dekning av kostnader ved transport av stein til godkjent deponi.

Etter bevisførselen legges det til grunn som bevist at det i løpet av 2006-2007 ble fraktet bort ca 6 700 m³ med stein til lovlig deponi.

Secora AS har erkjent at ansatte i selskapet ved 7-8 anledninger har dumpet reingjort (spylt) stein i overflaten ved Malmøykalven, og at mengden stein utgjør maksimalt rundt 250 m³.

Aktor har fremlagt hjelpedokumenter utarbeidet av etterforsker Stig Føyen, og har anført at mengden forurensede masser (stein og mudder) som er deponert i strid med utslippstillatelsen utgjør rundt 10 000 m³, hvorav stein utgjør rundt 5 000 m³.

DNV har i sin rapport konkludert med en minimum verdi på 750 m³ dumpet forurenset masse fordelt på minst tre fulle lektere (M73 eller M76) og minst 15 lektere (M073, M076 eller M080) med stein og restmasser der flesteparten av tilfellene har skjedd i 2007. DNV har videre lagt til grunn en sannsynlig verdi på 1 200 m³ dumpet forurenset masse. Tallene fremkommer på bakgrunn av gjennomgang av dokumentasjon og intervjuer med ansatte i Secora AS.

Retten har hørt en rekke vitneforklaringer om dumping av forurenset masse fra overflaten over deponiområdet. Vitnet Kent Tovås, som var skipper på lekter 080, har forklart seg om dumping av masser i den tiden han var ansatt fra desember 2006 til han ble oppsagt fra selskapet 15. august 2007. Han har forklart at det ble dumpet masser fra lekterne 3-4 ganger pr uke, og noen ganger ble fulle lektere tømt. I tillegg ble større stein dumpet i sjøen ved hjelp av gravemaskin. Tovås har videre forklart at Reidar Samuelsen, Trond Edvardsen og Jarle Johansen var kjent med dumping av forurensede masser. Samuelsen ga også ved to anledninger samtykke til dumping.

Vitnet Rune Angel Vatshaug var ansatt i Secora AS i uke 18-21 i 2007 med arbeidssted på Rielle. Han har forklart seg om tre dumpinger fra smålekterne den tiden han var ansatt. Han har videre forklart at han valgte å slutte i selskapet på grunn av de ulovlige dumpingene av forurensede masser fra lekterne. Han påpekte også det ulovlige overfor Samuelsen.

Vitnet Erling Palmer Røsok var ansatt i selskapet fra april 2007 til august 2008 med arbeidssted på Rielle og som mannskap på lekter 079 og 080. Han har forklart seg om 5-6 dumpinger fra smålektere og 1-2 ganger fra lekter 080. Han har også forklart at Johansen var kjent med dumping.

De øvrige vitner som har forklart seg har enten benektet dumping av forurensede masser eller så har de forklart seg om dumping i et helt annet omfang enn det som ble forklart fra Vatshaug og Tovås. Retten tillegger forklaringene fra Vatshaug og Tovås begrenset vekt da forklaringene kan være påvirket av et noe anstrengt forhold til Secora AS. De vitner

som har vært vitne til dumping av forurensede masser har i hovedsak forklart seg om 3-5 dumpinger til overflaten fra smålektene.

Retten konkluderer med at påtalemyndigheten ikke har ført bevis ut over enhver rimelig tvil for dumping av rundt 10 000 m³ forurensede masser i perioden mars 2006 til desember 2007. Retten er enig med forsvarerne i at det fremlagte hjelpedokument fra etterforsker Stig Føyen ikke kan legges til grunn som bevis for dumping av det kvantum forurensede masser som anført av aktor under hovedforhandlingen. Det vises blant annet til at det etter bevisførselen er uklart hvordan mengden stein fordelte seg i 2006-2007. Det er også på det rene at betydelige steinrike områder ble utelatt i påvente av steinrøret, som kom på plass i november 2007. Retten kan heller ikke se at de fremlagte ekkoloddbildene gir støtte for dumping i et omfang på rundt 10 000 m³. Ved rettens bevisvurdering er det også sentralt at vitneforklaringene peker i retning av dumping i et betydelig lavere omfang enn de anførte 10 000 m³.

DNV har i sin rapport konkludert med at det er dumpet masse i overflaten, og at de fleste hendelsene skjedde i 2007. Minimum verdi er satt til 750 m³ dumpet masse. Det heter videre i rapporten at sannsynlig verdi er på 1 200 m³ dumpet masse og høy verdi er satt til 2 400 m³ dumpet masse. DNV har også konkludert med at det er 10 tilfeller i perioden november 2006 til september 2007 der svært høye turbiditetsverdier ved nedføringen kan tyde på betydelig dumping. Volumet på disse massene har det ikke latt seg gjøre å fastslå.

Etter den samlede bevisførsel finner retten bevist at det samlede kvantum som ble dumpet ligger på rundt 1 200 m³ med mudder og stein. Retten legger videre til grunn som bevist at dumpingene skjedde for å holde fremdriften i prosjektet. I likhet med DNV legger retten til grunn som bevist at de aller fleste dumpingene skjedde i 2007.

Retten går så over til den del av post I som gjelder manglende eller mangelfull overvåking ved deponering. I tiltalebeslutningen fremgår det at det ved ca halvparten av de 1 160 loggførte deponeringer var manglende eller mangelfull overvåking.

DNV har i sin rapport konkludert med at ved 50 nedføringer er ikke turbiditet registrert i henhold til krav. DNV har derfor ikke vært i stand til å kontrollere om nedføringene er utført i tråd med tillatelse gitt av SFT ved disse nedføringene.

Også på dette punkt er det utarbeidet et hjelpedokument fra etterforsker Stig Føyen til støtte for manglende eller mangelfull overvåking ved nedføringen.

På bakgrunn av den samlede bevisførsel finner retten at hjelpedokumentet er beheftet med unøyaktigheter og feil i en slik grad at retten må legge begrenset vekt på dette ved vurderingen av post I i tiltalebeslutningen. Det er en svakhet ved dette hjelpedokumentet, på samme måte som hjelpedokumentet om beregning av steinmasser, at det ikke er

kvalitetssikret av andre enn etterforsker Stig Føyen. Retten ser det slik at politiet burde ha knyttet til seg nødvendig fagkunnskap under etterforskningen. Det vises til at det ikke har vært noen dialog med fagmyndigheten på området (SFT) før tiltale ble tatt ut i 2009. På bakgrunn av den bevisvil som foreligger omkring overvåkningen ved nedføring, finner retten på bakgrunn av bevisførselen bevist 50 nedføringer i 2007 der turbiditetsdata fra juksamåleren på Rielle helt eller delvis ikke eksisterer. Dette medfører at det ikke er mulig å kontrollere om nedføringene er i tråd med utslippstillatelsen. Retten antar at det reelle tall er høyere enn dette, men bevisførselen har ikke gitt tilstrekkelig grunnlag for høyere fastsettelse. Ut fra bevisførselen har det ikke latt seg gjøre å identifisere hvem av de ansatte i Secora AS som kan holdes ansvarlig for nevnte brudd på utslippstillatelsen.

Spørsmålet er så om overtredelsene skal subsumeres under forurensningsloven § 78 annet ledd, slik tiltalen lyder.

Etter rettens syn er det ikke voldt fare for stor skade eller ulempe. Det vises til drøftelsen ovenfor. Avgjørelsen av om det øvrig foreligger skjerpene omstendigheter må foretas ut fra en samlet vurdering. Hensett til omfanget av forurensningen og manglende turbiditetsdata finner retten at det ikke foreligger skjerpene omstendigheter.

Det foreligger etter dette objektivt sett overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b.

Jarle Johansen har erkjent ett tilfelle av ulovlig dumping av stein ved at han beordret åpning av en splittlekter i mai 2007. Etter bevisførselen er det ikke grunnlag for å knytte ham til andre hendelser med ulovlig dumping. Han har handlet forsettlig og blir å domfelle for overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b.

Trond Edvardsen har erkjent to tilfeller av ulovlig dumping av stein ved at han beordret åpning av lektere i mars og august 2007. Etter bevisførselen er det ikke grunnlag for å knytte ham til andre hendelser med ulovlig dumping. Han har handlet forsettlig og blir å domfelle for overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b.

Bjørnulf Tverå har ikke erkjent straffskyld for forholdet i post I. Tverå virket som anleggsleder i 2006. Etter bevisførselen er det ikke ført bevis for at Tverå har medvirket til manglende eller mangelfull overvåkning under deponeringen i 2006. Når det gjelder medvirkning til dumping av masser, har aktor knyttet det opp mot tre hendelser: Tillatelsen til å dumpe stein ved Sjursøya av 8. november 2006, en e-post av 16. januar 2007 fra Tverå til Reidar Samuelsen og til slutt dumping av masser 8. mai 2007 i Paddehavet.

Når det gjelder tillatelsen av 8. november 2006, er det erkjent fra Tverås side at han skrev tillatelsen og ga denne til skipperen på lekter 080. Tverå har forklart at han fikk muntlig tillatelse av Ulf Blehr i Oslo Havn KF, og at det var en engangstillatelse. Blehr har forklart

at han ga denne tillatelsen, som gjaldt deponering av 30-50 m³ reingjort (spylt) stein. Harald Færøy, som var skipper på lekter 080, har også forklart at dette var en engangstillatelse. Det kom også frem under hovedforhandlingen at Oslo Havn KF hadde tillatelse fra fylkesmannen til å deponere stein ved Sjursøya. Retten finner på denne bakgrunn at nevnte deponering var omfattet av en annen tillatelse, og Tverå kan derfor ikke domfelles på dette punkt.

Når det gjelder e-posten av 16. januar 2007 og hendelsen med dumping av steinmasser i mai 2007, pekes det for det første på at på dette tidspunkt var Tverå ikke lenger ansatt som anleggsleder i prosjektet. Det var Reidar Samuelsen som virket som anleggsleder i 2007. Etter bevisførselen er det ikke ført bevis for at Tverå gjennom sin e-post ga uttrykk for at det var kurant å dumpe stein i overflaten ved Malmøykalven. Når det gjelder hendelsen i mai 2007, er det heller ikke ført bevis som viser at Tverå skal ha vært delaktig i en dekkoperasjon for å skjule dumping.

Bjørnulf Tverå blir etter dette å frifinne.

Reidar Samuelsen har ikke erkjent straffskyld i forhold til post I i tiltalen. Etter bevisførselen er det ikke ført bevis for at Samuelsen har medvirket til manglende eller mangelfull overvåkning under deponeringen i 2007. Når det gjelder medvirkning til dumping av masser, har aktor knyttet det opp mot tre hendelser: En e-post av 16. januar 2007 fra Tverå til Samuelsen, en e-post av 7. mars 2007 fra Samuelsen til Bjørn Engelstad i NOAH og utslipp av steinmasser 8. mai 2007 i Paddehavet.

Retten finner ingen av de to nevnte dokumenter er tilstrekkelig som bevis for at Samuelsen kjente til eller burde ha kjent til dumping av steinmasser. Heller ikke er det ført bevis for at Samuelsen kan sies å ha vært delaktig i en dekkoperasjon for å skjule dumping i mai 2007. Derimot er det en rekke vitner som har forklart seg om at Samuelsen ikke var kjent med den ulovlige dumping som senere ble avdekket.

Reidar Samuelsen blir etter dette å frifinne.

Retten går så over til å vurdere om vilkårene for straff er til stede i forhold til Secora AS.

Straffeloven § 48a første ledd lyder:

”Når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes. Dette gjelder selv om ingen enkeltperson kan straffes for overtredelsen.”

Lovens vilkår om at et ”straffebud er overtrådt”, er oppfylt i denne saken. Det vises til drøftelsen ovenfor der retten har konkludert med at det objektivt sett foreligger overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b.

Bestemmelsen reiser videre spørsmålet om også skyldkravet i straffebudet må være oppfylt. Ved løsningen av dette spørsmålet må det ses hen til annet punktum som fastsetter at straff kan ilegges ”selv om ingen enkeltperson kan straffes for overtredelsen”. Denne formuleringen innebærer at foretaksstraff kan anvendes også ved anonyme og kumulative feil. Regelen er at skyldkravet i vedkommende straffebud må være oppfylt, men at ansvaret også omfatter anonyme og kumulative feil, jf Rt-2002-1312. I nærværende sak er det på det rene at de ansattes dumping av forurensete masser fra overflaten var en bevisst handling.

Spørsmålet er videre om de ansatte handlet ”på vegne av” Secora AS, da de dumpet forurensete masser fra overflaten samt ved de ovenfor nevnte tilfeller ved manglende eller mangelfulle kontroll ved deponering.

De ansattes handlinger skjedde som ledd i utførelsen av deres arbeidsoppgaver på Rielle. Handlingene kan etter omstendighetene likevel falle utenfor kriteriet ”på vegne av”. Forsvarerne til Secora AS har i den forbindelse særlig vist til at de ansatte handlet i strid med skriftlige og muntlige instruksjoner når masser har blitt sluppet fra overflaten ved Malmøykalven.

I denne saken blir spørsmålet om de ansatte ved dumping av forurensete masser og ved manglende eller mangelfull kontroll ved deponering har brutt instruksjoner på en måte som Secora AS ikke kunne forutse, og om handlemåten har et slikt klart preg av illojalitet at de ansatte ikke kan sies å ha handlet på vegne av selskapet.

Slik retten ser det har det i utgangspunktet formodningen mot seg at de ansattes overordnede ikke hadde kjennskap til dumping av forurensete masser og manglende eller mangelfull kontroll ved deponeringen. Retten kan vanskelig se at de ansatte på eget initiativ foretok dumping. At det skjedde dumping av forurensete masser var påregnelig som følge av at stein var et problem fra sommeren 2006, og at steinrøret først var på plass i november 2007. Dumping av masser ble gjort for å holde fremdriften i prosjektet. Retten anser det derfor ikke for upåregnelig at det ble dumpet forurensete masser fra overflaten. Videre er det på det rene at det var tekniske problemer med juksamåleren i perioder, noe som resulterte i manglende eller mangelfulle turbiditetsmålinger. Selskapet var vel kjent med de tekniske problemene på juksamåleren. De ansatte har etter dette ”handlet på vegne av” selskapet.

Etter dette er vilkårene for å ilagge Secora AS straff etter straffeloven § 48a for oppfylt.

Retten skal videre ta stilling til spørsmålet om straffansvar for Torild Jørgensen. Tiltalen post I gjelder forsettlig medvirkning til dumping av forurensede masser samt uaktsom medvirkning til manglende eller mangelfull kontroll ved deponering.

Aktor har for det første anført at utslippstillatelsen ble overtrådt i og med tillatelsen fra Ulf Blehr til å dumpe stein ved Sjursøya. Retten har tidligere konkludert med at deponering av stein ved Sjursøya var tillatt i henhold til en tillatelse gitt av fylkesmannen. Vitnet Ingvild Marthinsen har forklart seg om at fylkesmannen ga tillatelse til deponering av stein ved Sjursøya. SFTs tillatelse var derfor ikke rettsgrunnlaget for deponeringen av stein ved Sjursøya, men derimot en annen tillatelse. Aktor har videre anført at prosedyrene for steinhåndtering har vært for dårlige og at Jørgensen har kommet i et medvirkeransvar som følge av at spylt stein og stein over 50 millimeter ble erklært som rein og kunne dumpes. Retten er ikke enig i dette, og viser til at Jørgensen ikke har fremholdt dette som et rettsgrunnlag for å dumpe stein. Aktor har videre anført at Jørgensen har et medansvar for Secoras manglende kontroll med juksamåleren. Retten viser til at Jørgensen måtte som prosjektleder kunne stole på at både utførelse og overvåkning/kontroll med deponeringen ble tilfredsstillende utført og ivaretatt av profesjonelle aktører med nødvendig kompetanse og erfaring. Retten kan ikke se at det har fremkommet noe under ved bevisførselen som rokker ved dette. Videre er det anført at hun har et medvirkeransvar som følge av at juksamåleren stod fast på 45 meter i august 2006. Heller ikke på dette punkt er det grunnlag for noe medvirkeransvar. Det vises til at forholdet ble omtalt i månedsrapporten, og også tatt direkte opp direkte med SFT pr e-post, og hvor saksbehandler i SFT i sitt svar aksepterte at juksamåleren stod fast på 45 meter.

Retten viser også til at de involverte i prosjektet, herunder SFT, har gitt Jørgensen et godt skussmål for hennes håndtering av arbeidet som prosjektleder.

Torild Jørgensen skal derfor frifinnes.

Retten går så over til å vurdere om vilkårene for foretaksstraff foreligger i forhold til NGI, jf straffeloven § 48a.

Aktor har anført at NGI ikke har fulgt opp sitt ansvar som kontrollansvarlig miljø. Det er anført at NGI har laget en metode for avsiling som skjuler enkeltovertrædelser. Oslo Havn KF fikk dermed ikke kjennskap til høye enkeltverdier ved turbiditetsmålingen. Videre er det gjort gjeldende at det var i strid med tillatelsen fra SFT at juksamåleren ble satt på 45 meter i august 2006. Det er anført at ansatte i NGI således har medvirket til overtrædelse av forurensningsloven.

Ved avgjørelsen av dette spørsmålet har retten delt seg i et flertall (meddommerne) og et mindretall (rettens leder).

Flertallet finner bevist ut over enhver rimelig tvil at ansatte i NGI uaktsomt har medvirket til overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b. NGI hadde ansvaret for måleprogrammet, og flertallet finner bevist at de ansattes behandling av rådata skjuler enkeltovertridelser. Oslo Havn KF fikk dermed ikke kjennskap til høye enkeltverdier ved turbiditetsmålingene. Det fremgår også av månedsrapportene at ”NGI får alle måledata tilsendt”, noe saken har vist at ikke var tilfelle. Månedsrapportene gir derfor ikke den hele og fulle sannhet om manglende eller mangelfulle målinger ved deponering.

Det er videre på det rene at de ansatte handlet på vegne av NGI da de medvirket til overtredelse av forurensningsloven.

Når det gjelder juksmåleren som ble satt på 45 meter i august 2006, viser mindretallet til drøftelsen ovenfor. Mindretallet legger til grunn som bevist at dette ble gjort i samråd med SFT, og kan derfor ikke medføre noe brudd på vilkårene i utslippstillatelsen punkt 8. At juksmåleren ble satt på 45 meter ble også omtalt i månedsrapporten for august 2006 uten at det medførte noen reaksjon fra SFT. Mindretallet kan heller ikke se at det er ført bevis for at ansatte i NGI har medvirket til dumping av masser i overflaten eller til manglende eller mangelfull overvåking ved å ha laget en metode for avsiling som skjuler enkeltovertridelser.

Etter dette er vilkårene for å ilegge NGI straff etter straffeloven § 48a for oppfylt.

Retten går så over til å vurdere om vilkårene for foretaksstraff foreligger i forhold til Oslo Havn KF, jf straffeloven § 48a.

Aktor anført at Oslo Havn KF hefter for straffbare handlinger både hos egne ansatte og hos ansatte i NGI og Secora AS.

Retten viser til at ingen ansatte i Oslo Havn KF er domfelt i saken. Spørsmålet blir om vilkårene for foretaksstraff er til stede i forhold til Oslo Havn KF for feil gjort av ansatte i Secora AS og NGI. I rettspraksis er det lagt til grunn at også oppdragstakere etter omstendighetene kan handle ”på vegne av” oppdragsgiveren, jf Rt-1982-645.

Spørsmålet om Oslo Havn KF skal ilegges foretaksstraff her, må bero på en konkret vurdering. Retten viser til at en forutsetning for ansvar her må være at Oslo Havn KF har hatt en reell myndighet til instruksjon og kontroll over Secora AS og NGI. Videre må det legges vekt på om Oslo Havn KF har hatt noen økonomisk interesse i overtredelsen.

Det er på det rene at Secora AS hadde selv ansvaret for å overvåke juksmåleren, og kontrollere at turbiditetsgrenser ble overholdt. Secora AS hadde også ansvaret for å holde utstyret i orden. Oslo Havn KF fikk heller ikke noen signaler som eventuelt manglende logging gjennom den løpende dokumentasjonen de mottok. Det var også flere uttalelser

i månedsrapportene fra NGI i 2006-2007 som heller ikke ga grunn til bekymring. Videre ble det i august 2007 avholdt en revisjon i regi av NGI som konkluderte med at Secoras overvåking var i orden. Secoras ukerapporter til Oslo Havn KF ga heller ikke signaler om brudd på utslippstillatelsen. SFT ga heller ikke tilbakemelding som indikerte at ansatte i Secora AS eller i Oslo Havn KF begikk straffbare brudd på utslippstillatelsen. Gjennom bevisførselen har det også kommet frem at alle avvik ble fulgt opp.

Retten konkluderer følgelig med at Oslo Havn KF har gjort det man kunne forvente av dem som entreprenør i forhold til Secora AS og NGI. For retten er det sentralt at Oslo Havn KF måtte som oppdragsgiver kunne stole på at både utførelse og overvåking/kontroll med deponeringen ble tilfredsstillende utført av Secora AS. Secora AS hadde også instruert sine ansatte om hvordan deponeringen skulle skje, og prosedyrene var også utlagt på lekterne. De ansatte var således klar over at det ikke var tillatt å dumpe masser i overflaten. At det rent faktisk ble dumpet var derfor upåregnelig for Oslo Havn KF. Oslo Havn KF måtte også kunne legge til grunn at NGI i sine månedsrapporter ga fullstendig og korrekt informasjon. De feil som er gjort av ansatte i NGI fremstår etter bevisførselen som upåregnelig for Oslo Havn KF.

Videre er det sentralt at Oslo Havn KF ikke har hatt noen økonomisk fordel av overtredelsene begått av de ansatte i Secora AS og NGI. Budsjettet til Oslo Havn KF var et spleiselag og et bruttobudsjett – alle pengene som var avsatt skulle brukes til prosjektet, uansett om det ble noe igjen etter avsluttet deponering. Et eventuelt overskudd ville ikke kunne trekkes inn i Havnekassen.

Når det gjelder utforming av frifinnelsespåstanden vises det til at Oslo Havn KF er et kommunalt foretak og en del av Oslo kommune, jf kommuneloven kapittel 11. Det korrekte må derfor være at det er Oslo kommune som skal frifinnes for påstanden om foretaksstraff.

Tiltalebeslutningen post II:

Post II gjelder medvirkning til overtredelse av straffeloven § 166 første og annet ledd jf straffeloven § 48a. Posten gjelder NGI og Oslo Havn KF.

Det aktuelle alternativ i § 166 første ledd er:

”den, som ... muntlig eller skriftlig afgiver falsk Forklaring til nogen offentlig Myndighed i Tilfælde ... hvor Forklaringen er bestemt til at afgive Bevis.”

Det praktisk viktigste området for dette alternativet er tilfeller hvor forklaringen er gitt til politiet i anledning av etterforskningen av en straffesak. Også uriktig forklaring til andre offentlige myndigheter i tilknytning til deres myndighetsutøvelse kan være ”bestemt til at

avgive Bevis". I praksis er det viktigste eksempelet uriktig forklaring for å oppnå utbetaling av trygd.

Spørsmålet i denne saken blir om månedsrapportene er "bestemt til at avgive Bevis".

Retten viser til at uttrykket "bestemt til at avgive Bevis" sier noe om formålet i utgangspunktet, jf Kjerschow, Straffeloven med kommentarer, Oslo 1930, side 447. I vår sak er det derfor ikke nok at det er en mulighet for at månedsrapportene senere kan bli et bevismiddel i en eller annen sammenheng.

I vår sak var utslippstillatelsen gitt allerede i 2005. Det NGI og Oslo Havn KF er tiltalt for er unnlatelse av å opplyse om forhold under utøvelsen av en tillatelse som allerede var gitt, hvilket er noe annet. Retten legger derfor til grunn som bevist at månedsrapportene ikke er "bestemt til at avgive Bevis". SFT har heller ikke brukt månedsrapportene som bevis.

Retten konkluderer med at straffeloven § 166 første ledd ikke får anvendelse på forholdet i nærværende sak. NGI og Oslo kommune blir å frifinne.

Tiltalebeslutningen post III:

Denne tiltaleposten gjelder utslipp av kloakk fra mudder 052 i Oslofjorden i tiden fra mars 2006 til desember 2007 til tross for at avstanden til land var mindre enn 300 meter.

Vitnene Magne Skjoldli og Leif Helge Skillingen har forklart seg om tømning av kloakk fra mudder 052. Skjoldli har forklart at han ved 3-4 anledninger pumpet ut i alt 3 m³ kloakk i Oslofjorden til tross for at han var klar over at kloakk skulle leveres til godkjent mottaksstasjon på land. I følge Skjoldli skjedde tømningen av kloakk for å unngå kostbar produksjonsstans på mudder 052. Skjoldli har videre forklart at han tror ledelsen var klar over den ulovlige tømningen av kloakk. Han har også forklart at han har hørt fra andre ansatte at det ble tømt kloakk i fjorden. Skillingen har også forklart at han ved noen anledninger slapp kloakk i fjorden, og dette ble gjort for å unngå kostbar produksjonsstans på mudder 052. I retten har han antydnet at kostnadene ved produksjonsstans beløp seg til kr 10 000 pr time.

Også DNV har konkludert med tømning av kloakk i Oslofjorden, og har anslått den totale mengden til å være mellom 2 og 9 m³ fordelt på 10-20 hendelser der flesteparten har foregått mellom januar og juli 2007. DNVs konklusjon er basert på intervjuer av ansatte i Secora AS.

På bakgrunn av den samlede bevisførsel finner retten bevist at ansatte i Secora AS ved flere anledninger i perioden mars 2006 til desember 2007 tømte kloakk i Oslofjorden til

tross for at de i samsvar med retningslinjer skulle levere kloakk til godkjent mottaksstasjon på land. Retten finner videre bevist at mengden kloakk som ble tømt i fjorden var 4 m³. Utslippene var forsettlig i det de var planlagt og gjennomført vel vitende om forurensningsfaren.

Hensett til den mengde kloakk som er tømt i fjorden må forholdet henføres under forurensningsloven § 78 første ledd bokstav a jf forskrift om begrensning av forurensning av 1. juni 2004 § 23-4 annet ledd jf § 41-7. Forholdet kan derfor ikke subsumeres under § 78 tredje ledd som anført av forsvarerne til Secora AS.

Retten finner videre bevist at vilkårene for å ilegge Secora AS foretaksstraff etter straffeloven § 48 a er oppfylt i forhold til denne tiltaleposten.

Straffutmåling

Retten skal først ta stilling til hvilken straff som skal idømmes Jarle Johansen og Trond Edvardsen. For begge skal det utmåles straff for overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b ved at de begge har gjort seg skyldig i dumping av forurensete masser fra overflaten.

Etter rettens syn veier det tyngst i skjerpene retning at dumpingen av forurensete masser fra overflaten skjedde forsettlig. Både Johansen og Edvardsen var vel kjent med at deponering av forurensete masser skulle skje gjennom deponeringsrøret ned til deponiet. Retten finner at allmennpreventive hensyn tilsier en følbare reaksjon. I formildende retning er det tatt hensyn til at de begge har erkjent dumping av forurensete masser, jf straffeloven § 59 annet ledd.

Retten har blitt stående ved at det er tilstrekkelig å reagere med en bot mot Johansen og Edvardsen. Hensett til deres inntektsforhold inntatt i rettsboken kan boten passende settes til kr 20 000, subsidiært fengsel i 30 dager dersom boten ikke betales eller lar seg inndrive.

Retten går så over til å vurdere om Secora AS skal ilegges straff. Selv om vilkårene for å ilegge Secora AS straff er oppfylt, skal retten i medhold av straffeloven § 48b vurdere om det er tilstrekkelig grunn til å anvende denne sanksjon. Ved vurderingen skal det særlig tas hensyn til de momenter som er oppregnet i bestemmelsen bokstav a-g. Det kan også legges vekt på andre momenter enn dem som er nevnt i paragrafen. Aktor har særlig pekt på at allmennpreventive hensyn er viktige i forurensningssaker. I tillegg har han vist til at det er registrert bevisste avvik fra arbeidsprosedyrer samt at selskapet har hatt en økonomisk vinning i saken.

Det kan ikke stilles opp noen generell presumpsjon om at et foretak bør straffes når vilkårene i straffeloven § 48a er oppfylt. Når det gjelder brudd på forurensningsloven,

understrekes det imidlertid i forarbeidene at ”det må være hovedregelen at selskapsstraff idømmes når det først foreligger en overtredelse av loven”, jf Utkast til lov om vern mot forurensning og forsøpling med motiver, avgitt 1977, side 99. Det alminnelige utgangspunkt om ileggelse av straff ved brudd på forurensningsloven er også fremhevet i Rt-1998-2011, på side 2020. I proposisjonen til loven pekes det på at det er sentrale og stadig viktigere verdier som skal vernes av forurensningslovgivningen, og at man er innenfor et område hvor det er rimelig grunn til å anta at straffetrusler kan ha en reell preventiv betydning, fordi utslippene ofte skjer fra økonomisk virksomhet som drives ut fra rasjonelle motiver, jf Ot.prp. nr 11 (1979-1980) side 70-71.

I denne saken skal det vurderes ileggelse av straff for to overtredelser – tiltalebeslutningen post I, som gjelder dumping av forurenset masse og manglende eller mangelfull overvåking ved deponering og tiltalebeslutningen post III, som gjelder ulovlig tømning av kloakk i Oslofjorden.

Selv om det i ettertid er innhentet rapporter fra flere fagmiljøer som konkluderer med ikke noen vesentlig spredning av partikler eller miljøgifter ut av deponiområdet, må det likevel legges til grunn at utslippene av forurenset masse innebar en belastning for en allerede overbelastet indre del av Oslofjorden. Dumpingen av forurensete masser innebar også en ulempe for et betydelig antall mennesker som bruker indre del av Oslofjorden som rekreasjonssted. På den bakgrunn finner retten bevist at dumpingen har voldt fare for forurensning.

Når det gjelder post III i tiltalebeslutningen, må det legges til grunn som bevist at tømning av kloakk i indre del av Oslofjorden har voldt fare for forurensning samt at tømningen har vært til ulempe for de som bruker området som rekreasjonssted.

I tillegg må det ved vurderingen legges vekt på at etterlevelsen av rutiner, prosedyrer og kvalitetssikringssystemer hos de ansatte har vært mangelfull i denne saken. Som påpekt tidligere er det registrert bevisste avvik fra arbeidsprosedyrer. Retten legger også vekt på at selskapet har oppnådd en vinning som følge av forholdene i post I og III.

Allmennpreventive hensyn tilsier en streng bøtestraff mot selskapet. Retten viser også til at bøtenivået i forurensningssaker har blitt hevet i de senere år.

I formildende retning er det lagt vekt på at ledelsen i Secora AS iverksette en rekke tiltak etter at saken ble omtalt i pressen i september 2007.

Retten finner etter dette at straffen passende kan settes til en bot på kr 500 000.

Retten går så over til å vurdere om NGI skal ilegges straff. Selv om vilkårene for å ilegge NGI straff er oppfylt, skal retten i medhold av straffeloven § 48b vurdere om det er

tilstrekkelig grunn til å anvende denne sanksjon. Ved vurderingen skal det særlig tas hensyn til de momenter som er oppregnet i bestemmelsen bokstav a-g. Det kan også legges vekt på andre momenter enn dem som er nevnt i paragrafen. Aktor har særlig pekt på at allmennpreventive hensyn er viktige i forurensningssaker.

Det kan ikke stilles opp noen generell presumpsjon om at et foretak bør straffes når vilkårene i straffeloven § 48a er oppfylt. Når det gjelder brudd på forurensningsloven, understrekes det imidlertid i forarbeidene at ”det må være hovedregelen at selskapsstraff idømmes når det først foreligger en overtredelse av loven”, jf Utkast til lov om vern mot forurensning og forsøpling med motiver, avgitt 1977, side 99. Det alminnelige utgangspunkt om ileggelse av straff ved brudd på forurensningsloven er også fremhevet i Rt-1998-2011, på side 2020.

I denne saken skal det vurderes ileggelse av straff for mangelfull ivaretagelse av rollen som kontrollansvarlig miljø. Retten har funnet bevist at NGI har laget en metode for avsiling som skjuler enkeltovertrедelser. Allmennpreventive hensyn tilsier en streng bøtestraff mot NGI. Retten viser også til at bøtenivået i forurensningssaker har blitt hevet i de senere år.

Retten finner at straffen passende kan settes til en bot på kr 250 000.

Aktor har videre påstått inndragning av vinning med kr 1 200 000 hos Secora AS, jf straffeloven § 34.

Utbytte av en straffbar handling skal i utgangspunktet inndras, jf straffeloven § 34. De straffbare handlinger er i denne saken dumping av forurenset masse i strid med vilkårene i forurensningstillatelsen, manglende eller mangelfull overvåkning ved deponering av forurensete masser og utslipp av kloakk i Oslofjorden.

Etter den samlede bevisførsel finner retten bevist at Secora AS har hatt besparelser ved ikke å stanse produksjonen på Rielle ved forhøyet turbiditet. I tillegg kommer besparelser knyttet til ulovlig dumping av forurensete masser og kloakk. Disse besparelsene er utvilsomt å anse som utbytte som kan inndras. De samlede besparelser for selskapet må imidlertid fastsettes skjønnsmessig, jf straffeloven § 34 annet ledd annet punktum, og retten finner at inndragningsbeløpet passende kan settes til kr 500 000. Retten antar at de reelle besparelser har vært høyere enn dette, men bevisførselen på dette punkt har ikke gitt tilstrekkelig grunnlag for en høyere skjønnsmessig fastsettelse.

Aktor har videre påstått inndragning hos NGI med kr 1 000 000, jf straffeloven § 34. Det er vist til at NGI har hatt besparelser tilsvarende et halvt til et helt årsverk ved den mangelfulle kontroll i denne saken.

Etter den samlede bevisførsel finner retten bevist at NGI har hatt besparelser ved den mangelfulle kontroll. Disse besparelsene er utvilsomt å anse som utbytte som kan inndras. De samlede besparelser for selskapet må imidlertid fastsettes skjønnsmessig, jf straffeloven § 34 annet ledd annet punktum, og retten finner at inndragningsbeløpet passende kan settes til kr 200 000.

Sakskostnader

Når tiltalte domfelles i offentlig straffesak, bør han i regelen pålegges å erstatte staten nødvendige kostnader ved saken, jf straffeprosessloven § 436 første ledd første punktum. Etter straffeprosessloven § 437 tredje ledd skal sakskostnader bare ilegges dersom det antas mulig å oppnå betaling, og sakskostnadene skal avpasses etter siktedes økonomiske evne.

Retten viser til at Jarle Johansen, Trond Edvardsen og Secora AS er domfelt for et mildere straffalternativ enn angitt i tiltalebeslutningen post I, og retten finner således det ikke rimelig å idømme sakskostnader.

Dommen er avsagt under dissens.

Dommen er ikke avsagt innen fristen som følge av sakens omfang og ferieavvikling i forbindelse med julen.

SLUTNING

1. Bjørnulf Tverå, født 24.04.1968, frifinnes.
2. Reidar Sofus Samuelsen, født 13. februar 1964, frifinnes.
3. Oslo kommune frifinnes.
4. Torild Jørgensen, født 11. juli 1963, frifinnes.
5. Jarle Johansen, født 26. april 1956, dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b til en bot på 20 000 – tjuetusen – kroner, subsidiært fengsel i 30 – tretti – dager.
6. Trond Harald Leif Edvardsen, født 18. januar 1960, dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b til en bot på 20 000 – tjuetusen – kroner, subsidiært fengsel i 30 – tretti – dager.
7. Secora AS, organisasjonsnummer 886618832, dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b og e jf straffeloven § 48a og overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav a jf forskrift om begrensning av forurensning av 1. juni 2004 § 23-4 annet ledd jf § 41-7 jf straffeloven § 48a, alt sammenholdt med straffeloven § 63 første ledd, til en bot på 500 000 – femhundretusen – kroner.
I medhold av straffeloven § 34 inndras 500 000 – femhundretusen – kroner hos Secora AS.
8. Norges Geotekniske Institutt, organisasjonsnummer 958254318, dømmes for overtredelse av forurensningsloven § 78 første ledd bokstav b og e jf straffeloven § 48a til en bot på 250 000 – tohundreogfemtitten – kroner.
I medhold av straffeloven § 34 inndras 200 000 – tohundretusen – kroner hos Norges Geotekniske Institutt.
9. Sakskostnader idømmes ikke.

Dommen postforkynnes for de tiltalte av retten. Mottakskvittering vil bli ettersendt til aktor i saken. Dersom mottakskvittering ikke er innsendt retten innen en uke etter angitt forkynningstidspunkt, vil dommen bli sendt politiet ved aktor for forkynning ved stevnevitne. Vedlagt dommen følger ”Rettledning til domfelte”, opplysning om når dommen anses forkynt og opplysning om ankefrist.

Retten hevet

Ingmar Nestor Nilsen

Patricia Taiye Akinyemi

Arvid Solheim

RETTLEDNING TIL DOMFELTE I TINGRETTE

Anke over tingrettens dom

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. Anke over en dom i tingretten må settes fram innen to uker fra den dag dommen er avsagt eller forkynt. Domfelte må innen samme frist angi om det begjæres ny behandling av rettskrav pådømt til fordel for fornærmede eller andre, slik som nevnt i straffeprosessloven § 3.

Hvis du mener at skyldkravene for straff ikke er oppfylt, kan du anke over bevisvurderingen under skyldspørsmålet. Du kan også anke over lovanvendelsen under skyldspørsmålet, utmålingen av straff eller annen rettsfølge, og over feil ved saksbehandlingen.

Lagmannsretten kan nekte å behandle anken hvis retten finner det klart at den ikke vil føre frem. Hvis saken gjelder en forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn seks år, vil anken bare kunne nektes fremmet når retten finner at anken gjelder spørsmål av mindre betydning, eller at det ellers ikke er grunn til at anken blir fremmet. I saker hvor påtalemyndigheten ikke har påstått eller det ikke er idømt annen reaksjon enn bot, inndragning, eller tap av retten til å føre motorvogn, kan anken bare fremmes dersom særlige grunner taler for det.

Hvis anken blir fremmet, får du oppnevnt en forsvarer som betales av det offentlige. Dersom du ønsker en bestemt forsvarer, bør du opplyse om det samtidig med anken eller så snart som mulig senere.

I ankeerklæringen må nevnes:

- den dom som ankes, om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte tiltaleposter, og om den omfatter avgjørelse om inndragning eller mortifikasjon
- om anken gjelder saksbehandlingen, bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen under skyldspørsmålet, eller avgjørelsen om straff eller annen rettsfølge
- når anken gjelder saksbehandlingen; hvilken feil som påberopes
- om det begjæres ny behandling av rettskrav til fordel for fornærmede eller andre, som nevnt i straffeprosessloven § 3

Ved begjæring om ny behandling av krav som nevnt i straffeprosessloven § 3, må det angis:

- IV** om den gjelder hele avgjørelsen
- V** det resultat som kreves
- VI** de feil som gjøres gjeldende
- VII** den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- VIII** de bevis som vil bli ført

Videre bør nevnes:

- nye bevis som påberopes
- den endring som ønskes
- ved anke over lovanvendelsen; hvilken feil anken grunnes på

Du kan sette fram ankeerklæringen skriftlig eller muntlig for den tingretten som har avsagt dommen, eller for påtalemyndigheten (f.eks. statsadvokaten eller politiet). Hvis du er varetektsfengslet, kan du også sette fram anken for tilsatte i fengselet. Forsvareren eller en annen advokat kan gi råd om du bør erklære anke, og eventuelt hjelpe deg med å skrive ankeerklæringen. Du kan også få hjelp til å skrive ankeerklæringen hos tingretten, påtalemyndigheten eller hos tilsatte i fengselet. I alle tilfelle må du selv underskrive ankeerklæringen.

Begjæring om ny behandling i tingretten

Hvis du er domfelt uten å ha vært til stede under hovedforhandlingen, kan du begjære saken behandlet på nytt. Vilkaarene for ny behandling på grunn av møtefravær er at du gjør det sannsynlig at du hadde gyldig fravær, og at du ikke kan bebreides for at du unnlot å melde fra i tide. Begjæring om ny behandling må settes frem for tingretten eller påtalemyndigheten innen to uker fra dommen er forkynt.

Fengselsstraff

Dersom du er idømt fengselsstraff og har særlige ønsker om tidspunktet for soningen av denne, må du henvende deg til politiet. Du vil få pålegg av politiet om å møte til fastsatt tid og sted for soning av fengselsstraffen.

Dersom du er idømt betinget fengselsstraff, betyr det at utmålingen eller fullbyrdelsen av straffen er utsatt i en prøvetid. Grunnvilkåret ved betinget dom er at du ikke begår noen ny straffbar handling i prøvetiden. Det kan være

fastsatt andre vilkår i dommen. Hvis du begår en straffbar handling i prøvetiden, kan retten gi en samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen. Hvis du bryter fastsatte vilkår, kan retten bestemme at straff helt eller delvis skal fullbyrdes.

Samfunnsstraff

Dersom du er idømt samfunnsstraff, vil det si at du er pålagt å utføre samfunnsnyttig tjeneste, delta i program eller andre tiltak utarbeidet av Kriminalomsorgen i frihet i så mange timer som retten har bestemt. Samfunnsstraffen kan også inneholde forbud mot kontakt med bestemte personer. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du begår en ny straffbar handling før samfunnsstraffen er gjennomført, eller hvis du ikke utfører samfunnsstraffen, kan retten bestemme at den subsidiære fengselsstraffen helt eller delvis skal fullbyrdes.

Bot

Hvis en bot ikke blir betalt til fastsatt tid, vil den bli innkrevet av Statens Innkrevingsentral ved lønnstrekk eller annen tvangsfullbyrdelse. Lykkes ikke dette, må den subsidiære fengselsstraffen sones.